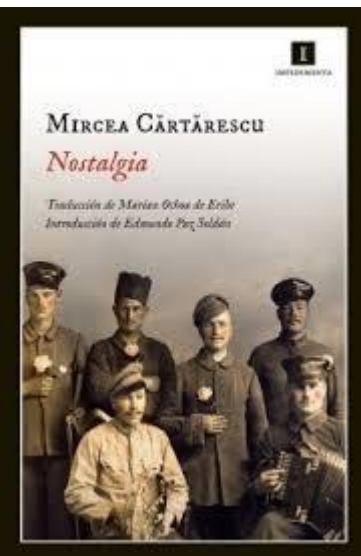
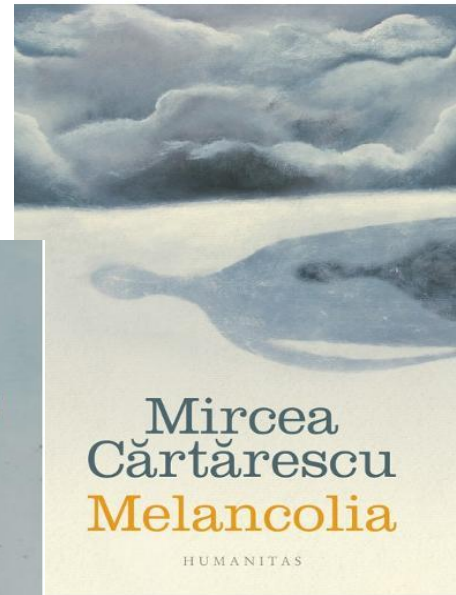
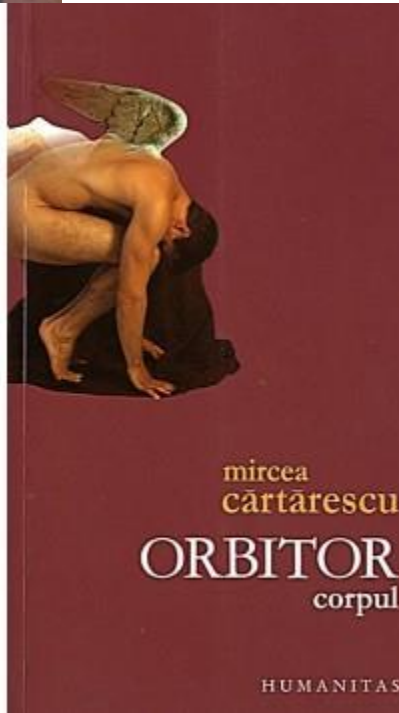
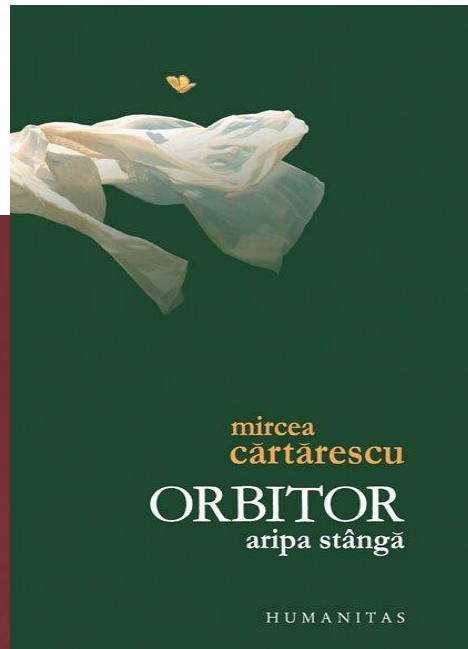
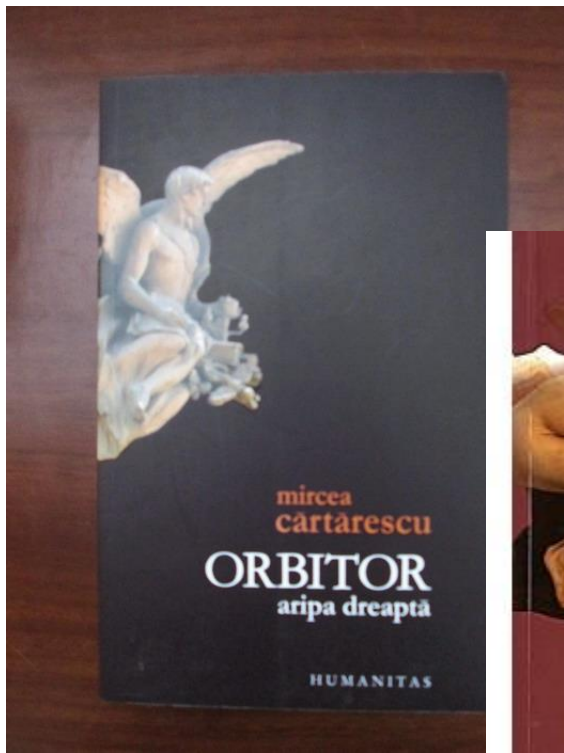

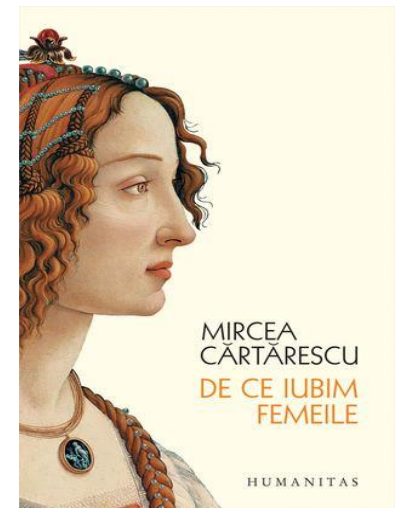
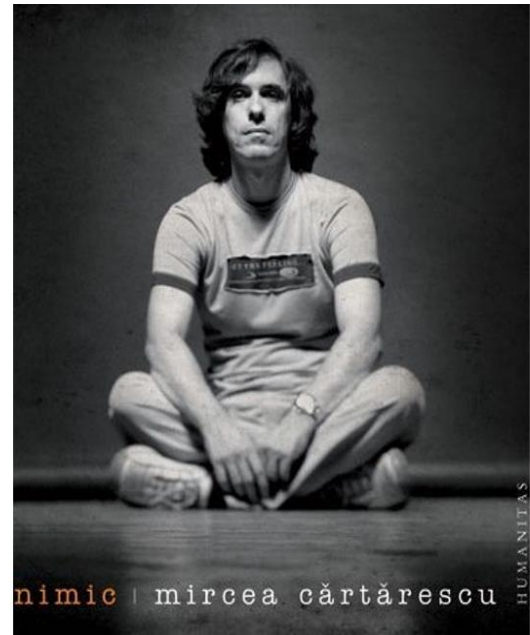
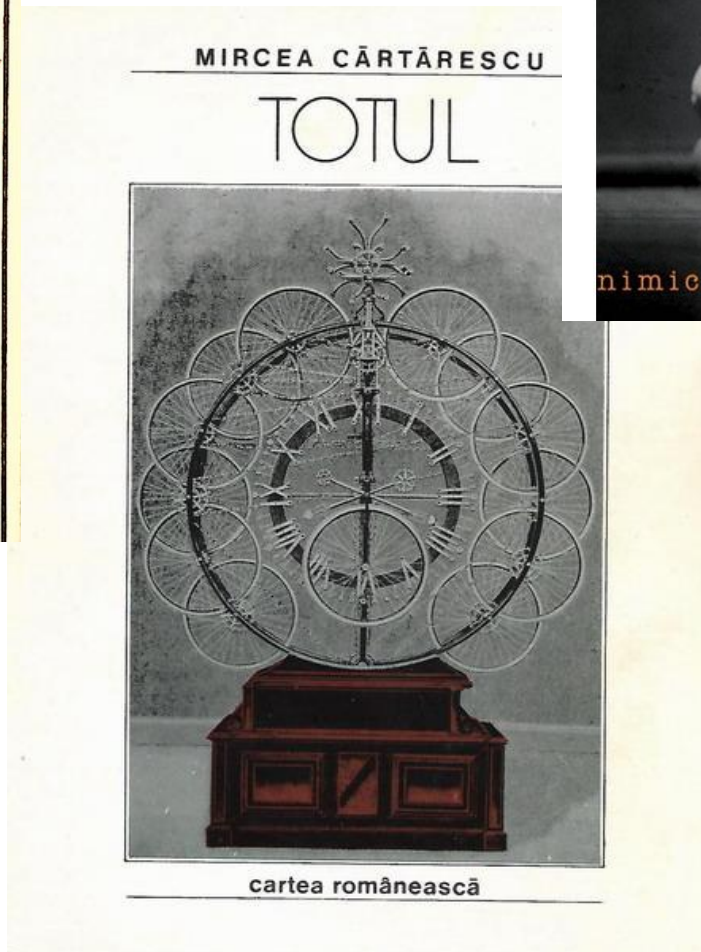
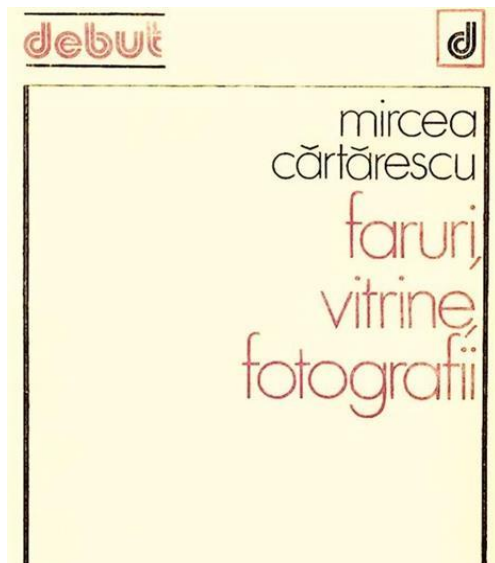
REM

de Mircea Cărtărescu

Mircea Cărtărescu

- <https://www.youtube.com/watch?v=pTaSUfR82ik>
- 5

Nostalgia

apărut în 1989 cu titlul „Visul”

PROLOG

Ruletistul

- NOSTALGIA
- Gemenii
- REM
- EPILOG
- Arhitectul

- Motto:
- Versurile lui Mihai Eminescu din poezia *Trecut-au anii...* („Să smulg un sunet din trecutul vieții,/ Să fac, o suflet, ca din nou să tremuri/ Cu mâna mea în van pe liră lunec;// Pierdut e totu-n zarea tinereții/ Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,/ Iar timpul crește-n urma mea....mă-ntunec!”) -intenția naratorului de a reveni în *Nostalgia* la timpul magic al copilăriei și al adolescenței printr-o coborâre în străfundurile eului său

Titlul: REM

- 1. REM (rapid eye movement) este o etapă a somnului caracterizată prin mișcări oculare rapide sub pleoapele închise și de prezența viselor;
- 2. Partea inițială a unui întreg, a oricărui cuvânt care începe cu aceste inițiale „rememorare” sau „remușcare”: „Dar, vai! Poate că REM-ul nu e totuși nimic din ce cred eu despre el. Poate că el e doar un sentiment, o strângere de inimă în fața ruinării tuturor lucrurilor, în fața a ceea ce-a fost și nu va mai fi niciodată. O amintire a amintirilor. REM-ul e, poate, nostalgia. Sau altceva. Sau toate acestea deodată. Nu știu, nu știu.”

Tema:

- Jocul
- Creația
- Creatorul
- Relația autor-cititor-operă

Structura

- Tehnica narativă: povestirea în ramă
- În **diegeza principală** (cea narată de păianjen) sunt cuprinse alte **diegeze secundare** relatate de naratori-personaje sau naratori-colportori:
 - cea a câinelui călcat de mai multe mașini (**narator-colportor Vali**),
 - cea a istoriei de „iubire” dintre Vali și Maria, „Bloody Mary” (**narator-personaj Vali**),
 - cea a căsătoriei eșuate a Svetlanei (**narator-colportor, Vali**) și
 - cea a misterului ce potentează REM-ul (**narator-personaj Svetlana**)

Incipitul

- naratorul (aparent auctorial) este insolit, nefiind o ființă umană, ci un păianjen intelectual, cu o erudită cultură literară
- „Cortazar, un Marquez ferfenețit (Erendira, ediția cea mare), Manuscrisul de la Saragosa în legătură țeapănă de carton stacojiu, vreun metru de „Romanul secolului XX” și mai lungi șiruri pastelate de „BPT” -uri și „Univers” -uri, cărți lucioase, alb-negre, din „Biblioteca de artă”

De ce păianjenul?

Tehnici

- Descrierea amănă epicul propriu-zis
- pauze narrative, a unei fotografii literare, în care se suspendă temporalitatea, iar cititorul este pregătit pentru un cadru spațial specific postmodernismului
- o cameră dintr-o garsonieră minusculă, cu o bibliotecă aparte, conținând cărți și albume variate „Din celelalte albume vezi doar cotoarele, cu nume albe, clar tăiate, ale pictorilor: Tintoretto, Guardi, Da Vinci, Degas, Harunobu, Pontormo, Mantegna. Pe alte rafturi- poezie cât vezi cu ochii: colecția vărgată și pestriță „Cele mai frumoase poezii”

„Ai auzit vreodată de REM?”

- ca Șeherezada, în miez de noapte, își țese firul poveștii creând alte și alte povești asemenea unor cercuri concentrice care vor prinde între firele lor misterul REM-ului
- într-un plan al trecutului, anii 1960 sau '61, pe când era o fetiță și nu avea mai mult de doisprezece ani, timpul evenimentelor relatate fiind cel al copilăriei, perioadă comună jocului, visului, libertății de exprimare și de acțiune

Svetlana-Nana

- Eul-narant, Svetlana - matura, femeia de treizeci și cinci de ani care a acumulat experiență de viață, prezintă întâmplări ale eului narat, Nana - fetița de doisprezece ani, predispusă la ascultare și visare.

Spațiul, personaje

- (strada Moșilor, Orașul Copiilor, din Piața Națiunii, Oborul, Rondul, cartierul Dudești-Cioplea)
- Marcel, gemenele Aura și Carmina, țigăncușa Garoafa, Puia, Balena și Ester
- doamna Bach și fiul ei, Egor
- Neamul lui Egor este în căutarea REM-ului

Planurile narrative

- Existența protagonistei este împărțită în trei secvențe temporale: **noaptea** – menită visului inițiativ, **ziua** –destinată jocului „de-a Reginele” și **seara** –dedicată vizitării lui Egor pentru a-i povesti visul.
- Visele și jocul, împletite între ele, alcătuiesc plasa de păianjen a Nanei, țesută de ea nu ca să prindă ceva, ci ca să fie prinsă.

De-a Reginele

- violet, iadeș, zoreaua, ogorul (Balena) – jocul „Involuției” sau al „Spiritului”;
- - indigo, ceasul, cârciumăreasa, curtea mătușii Aura (Ada) – jocul „Sufletului”;
- - albastru, perla, garoafa, strada (Carmina) – jocul „Nașterii spirituale” sau al „Intelectului”;
- - verde, creionul cu bilă, floarea de piatră, camionul (Puia) – jocul „Originii, al regenerării” sau al „Afectivității”;
- - galben, termometrul, dalia, camera (Ester) –jocul „Escatologiei și al cosmogoniei” sau al „Forțelor vitale”;
- - - oranj, păpușa, gura-leului, școala veche (Garoafa) - jocul „Inchiziției” sau al „Sexualității”;
- - roșu, inelul, trandafirul, foișorul (Svetlana) - jocul „Căsătoriei” sau al „Voinței de a fi”.

Reguli

- Pe parcursul a șapte zile (număr magic ce ne amintește de Geneză, simbolizând perfecțiunea, armonia, norocul, fericirea), fiecare regină trebuie să improvizeze un spectacol, un joc frumos, la care celelalte participă ca supuse.

Primul joc

- le va conduce pe fete la identificarea unui mister al existenței: trecerea de la viață la moarte, prin cunoașterea celui care a trecut pragul necunoscutului.
- Acesta este ipostaziat de scheletul de om de mărime exorbitantă, descoperit într-o sală lungă din adâncul pământului. Scheletul primește și un nume, Rolando, care ne amintește de lobii frontali ai creierului delimitați posterior de scizura lui Rolando. Violetul este culoarea măsurii, făcută din roșu și albastru în proporții identice, din luciditate și acțiune cugetată, echilibru între pământ și cer, simțuri și spirit

Al doilea joc

- „rolul” de a se juca cu legile timpului, inițiindu-le pe supusele sale în taina existenței și a morții lor
- ascunde semnificații majore: sufletul participantelor părăsește corpul, instalându-se o așa-zisă moarte clinică, și pornește pe traseul cunoașterii absolute și al existenței eterne.

Al treilea joc

- are menirea de a se juca cu legile spațiale, pe care le guvernează cu o abilitate nemiîntâlnită
- cunoașterea reală dincolo de limitele timpului, de condiționările culturale și ereditare

Al patrulea joc

- jocul „Nașterii spirituale”

Al cincilea joc

- jocul „Originii, al regenerării și al permanenței vieții.”
- jocul ascunde semnificații ezoterice: baloanele de săpun se transformă în ouă de dimensiuni mari, care la un moment dat se sparg și din coji apar fantasme: lincorn (din oul Puiei), două ființe triste (din ouăle gemenelor), un crab roșu ca sângele (din oul Balenei), scheletul unui cal călărit de scheletul unui călăreț (din oul lui Ester). Ultimul ou, cel al Svetlanei, nu s-a spart în timpul jocului și de atunci îl poartă tot timpul cu ea, oriunde merge.

Al șaselea joc

- Lumea creată este nelimitată temporal și spațial: cu cât mercurul termometrului arată grade superioare, cu atât participantele vizualizează o lume care se dezumanizează, distrugându-se prin intermediul timpului exterminator (jocul escatologiei și al cosmogoniei):
- „Și am văzut Soarele contopindu-se cu Pământul și eclipsele fumegând. Și termometrul plesni, iar mercurul din el căzu ca o lacrimă în hăul de sub noi.”

Al șaptelea joc

- judecarea păpușii Zizi. Aceasta simbolizează Lumea veche renegată, judecată și obligată să dispară.

Ultimul joc

- Acest joc apropie personajele de adolescență, fapt care produce ruperea de copilărie și de tărâmul mirific al visului și al jocului

Visele

- Jocurile diurne ale fetelor sunt completate de visele nocturne ale Nanei, necesare pentru a desluși misterul REM-ului. „Visele se vor lega, dacă tu ești, și te vor duce singure la REM. Altă cale nu există.”

- În al șaselea vis, descoperă în mijlocul pădurii o casă, la etajul căreia se află o ușă închisă. Frica, tensiunea, curiozitatea din ea ajung la apogeu, deoarece este convinsă că deține cheia ce deschide ușa. În ultimul vis decodificăm semnificațiile ascunse ale căutării: Nana se întâlnește cu Creatorul, REM-ul, care lucrează la povestea ei:

- „Era povestea mea, era vorba despre mine. Cum mă duceam cu mama la tanti Aura și cu tata la Orășelul Copiilor, cum călătoream legănându-ne în tramvaie, cum m-a mușcat odată Chombe de obraz, cum îi făceam fustițe lui Zizi. Era apoi despre prietenele mele, despre Garoafa și Puia și Balena și Ada și Carmina și Ester, toate înfățișate așa cum erau. Scria despre Egor și doamna Bach, despre strămoșii lor, despre scoică din care emanau vise. Scria despre jocul nostru de-a Reginele și despre tot ce ni s-a întâmplat în timpul lui, în săptămâna cât am stat la tanti Aura. Scria că am intrat în fine în REM și că l-am găsit pe tânăr bătând la mașină și că el m-a mângâiat pe păr și mi-a dat să citesc povestea aceea.”

Semnificații

- Înțelege că lumea diegezei este una imaginată de un narator heterodiegetic, pe care îl și zărește în momentul scrierii poveștii. După descoperirea că este un personaj care trăiește într-o lume ficțională, protagonistul iese din casă și reîntră în pădurea veșnică, dorind să realizeze din nou același traseu spiritual.

- „Și cu asta ți-am cam spus «preafrumoasa mea poveste». Mi-au trebuit ani de zile, a trebuit să mă maturizez, să devin, uite, aproape o babă, ca să încep să cred că înțeleg cu adevărat ce este REM-ul, că el nu se află acolo, înăuntrul magaziei, ci în afara ei, că de fapt noi sîntem REM-ul, tu și cu mine, și povestirea mea, cu toate locurile și personajele ei, și Bloody Marry, și cățelul lovit de mașină, că lumea noastră e o ficțiune, că suntem eroi de hârtie și că ne-am născut în mintea și creierul lui, pe care eu l-am văzut. Că până și el s-a cuprins pe sine în REM. Că până și el, în lumea lui (unde eu am pătruns, asta fiind poate singura rațiune a vieții mele), nu este decât un produs al unei minți mult mai vaste, din altă lume, ea însăși fictivă.

- Și el, da, sînt sigură acum, caută cu înfrigurare o Intrare către acea lume superioară, căci visul nostru, al tuturor, este să ne întîlnim Creatorul, să privim în ochi ființa care ne-a dat viață. Dar, vai! Poate că REM-ul nu e totuși nimic din ce cred eu despre el. Poate că el e doar un sentiment, o strângere de inimă în fața ruinării tuturor lucrurilor, în fața a ceea ce-a fost și nu va mai fi niciodată. O amintire a amintirilor. REM-ul e, poate, nostalgia. Sau altceva. Sau toate acestea deodată. Nu știu, nu știu.”

Finalul

- același narator insolit, păianjenul, care din nou dialoghează cu naratarul, pentru a prelua firele epice ale textului. Astfel, vom afla că din oul Nanei iese Hимера, simbol al dorințelor exacerbate de frustrări și transformate într-o sursă de dureri.